

A gazdátlan tanyai vezetékek gazdáinál, Kisteleken Lecsap az Isten ostora?!

Az áramot szolgáltató céget, a Démászt, hangzása után hihetnénk akár a görögök régi istenének. A perczeli népnek az Isten ostora, ha nem is csap lángnyilával a pusztába. Az új módí, a számítógépes számlázás tízezreket, százezreket kér egyszerre a több sebből vérző tanyavilág életben tartóitól. Sújtását kiszolgáltatott emberek, a „gazdátlan vezetékek gazdái” kapják.

Eddig a tanyai áramhasználóra bízták, mondja be a nagy cég kisvárosi irodájának: mit mutat a villanyóra? Küldték a csekket. Időnek teltevel odáig fajultak a dolgok, megemelkedett az áram ára, maradt viszont a régiben az átadásra hízalt borjúé, hogy sokan elodázták a fizetést. A cég, ahogy erre rájött, a nemfizetőknel – a törvény nevében áramtalanított.

Mi történik, ha a hálózat makacsolja meg magát és nem akarózik elvinni a tanyába az éltető áramot?

Mint például a perczeli gazdátlan vezetékek gazdáinál...

A diszpécser hangja hajnali, de nem fáradt. Az erős éjszakai szél megint megbontotta a rendszert, nincs áram a kisteleki határterületen. A majorban elsötétült a libaól, a takarmányosztó; leállt a vízadagoló szivattyú.

– Mire odaállok a traktorral, hogy világítsak rájuk, már van dög. A liba megijed a sötétől, egymást tapossa – tudjuk meg az áramát veszített gazdától. Mivel már nincs sötét, órája fönt az égi mécses, a Nap; látjuk, amit látunk. Tengernyi libát. Kérdem, ahol ennyi a jószág, ezerszám, miért nem állít be a gazda egy villanyesiholó tartalmásmínát? A válasz:

– Húszezer forint készenléti díjat fizetek havonta. Jönnek, ha szölok.

Mármint az ügyeletes villanyszerelő. A libatartó gazda majorjából indulnak a tanyasori villanyoszlopok. Több olyan „gazdátlan vezeték”, amelyeknek már évek óta nincs gazdájuk, mivel az eddigi (a tévész) befejezte működését.

– Maradt ránk három major, meg néhány régi oszlop-sor. A perczeli rettegésben tart bennünket – mondja a kisteleki áramelosztó főnökség irodájában Gera János művezető, miután Szász és Kecskeméti hibaelhárító urakat újabb célpontra irányítottak.

Ahol az áramvezetők találkoznak. (Fotó: Gyenes Kálmán)

ta, az előzővel ellenkező irányba, az összeszéki határba. A kisteleki áramrendszer megjavítói előtte már megjárták a majori főelosztó, a gólyafészkes elágazó meg a Tóth-sor környékét. Bajt a közeli meggyesben, az ottani oszlopnál találtak; itt kuszálta össze az éjszakai szél a vezetékeket, ami miatt a szegedi diszpécsernek hajnalban ki kellett szólnia a kisteleki üzemhez, s nekik ott be-pöffenteni a terepjárót, hogy még az aznapi értekezlet előtt fölfedjék a baj okozóját. S mint láttuk, illetve tapasztaltuk, a perczeli áram – amely miatt nem alhatnak nyugodtan se a használói, se akik ezért a pénzt szedik, (mert az öreg hálózat bármelyik pillanatban végérvényesen beadhatja a kulcsot, s akkor száznál több tanya marad életet tápláló elektromosság nélkül) – hamar rá-talált a vezetékére.

– Szakasozni kellene a sort, új trafókat állítani – jegyzi meg a szakember. Kicsit csehül hangzik, de értjük. Csehül viszont azért állunk, mert tudjuk, hogy ez milliókat emészt. És a vidéket nem lakják milliómosok.

– Nincs fölmérésünk, hogy a mi területünkön mennyi a gazdátlan vezeték. Félünk, hogy egyszer minden összeomlik Perczelben. Harmincéves, szedett-vedett

a hálózat. Mások lettek a gépek. Ez a villany világításra lett vezetve...

Az áramszolgáltató szakmában gazdátlan vezeték lett az, amelyiket a téeszek, szövetkezetek állítottak, amelyre a gazdák adták össze a pénzüket s amelyet a többivel, a fölüljuttal együtt adtak el a külföldi befektetőnek. Amelyeket az áramszolgáltató állami vállalat valami ok miatt nem vett tulajdonába, mert például nem íratta át azokat a téesz a Démászra. A kisteleki elhalásával mégis az áramszolgáltató vezetékéi lettek, hozzájuk csak a részvénytársaság szakemberei nyúlhatnak. A fizetni való viszont semmivel sem lett kevesebb, mint máshol, holott az áram, a gyengesége miatt nem hajtja meg a fűrészgépet, elhalványul, ha bekapcsolják a hegesztőt, és nem szív a szivattyú, ha épp a szomszédban morzsolnak, vagy dolgoztatják a fejtógépet. Ez azt is jelentheti, hogy a vasmunkás betarthat a földiásnak, a földiás meg a tehéntartónak, az összes együtt meg minden tanyasori tévénezőnek, aki épp a „Legyen Ön is milliomos!” műsorát nézné. Szerencsére a tanyai emberek ismerik az egymásra utaltság minden fokozatát, így megértők, ha valahol dolgozni szeretnének az

árammal. „Ha te fejsz, én nem hegesztek. Locsolsz? Más munkába fogok... A hűtőládát meg a tévét egye ott a fene, annak sok baja nem lehet, ha ki-be is kapcsolódik” – szól a ki nem mondott egység.

Szerettük volna megtudni pontosan, hogy ettől a sorsára hagyott kisteleki hálózatról évente „mennyi csordul-cseppen” a komoly nyereséggel gazdálkodó, fél Alföld áramszolgáltatását kezében tartó részvénytársaságnak, de a kijelölt illetékes csak a jövő héten ér rá. Mivel csupán a tisztesség okán kíváncsiskodtunk, ha eljő az ideje, megmondjuk a perczelieknek is, hogy az áramhasználatra kirótt fizetnivalójuk mennyit nyomhat évente a külföldi érdekeltséggel bíró társaság „latjában.” És mennyibe kerülne nekik föllállítani egy rendes áramszolgáltató oszlopsort...

Ugyanis az áramvivő vezetékhez, trafódobozhoz, mérőórához nem nyúlhatunk, mert bármely pillanatban Isten ostoraként vághat földhöz bármelyikünket, mint tette azt évekkal ezelőtt, Pusztaszerezen. Ha a cég él a szolgáltató szerződésben kikötött jogával és kikapcsolja az áramot – viselnünk kell. Volt rá példa, amikor a kikapcsolt ember az oszlop tetején szerelt, a tanyagazda

fogta a motoros fűrészt, hogy elvágja azt, ha nem jön le róla. A végén mégiscsak „maga alatt vágta a fát”, mert az áramot kikapcsolták. Rendőr állt (pisztollyal) a villanyos cég emberei mögé. A gazda meg hadakozhatott, hogy ha idejében jönnek az óraleolvasók, nem jutnak ideig. Másik helyen azt bánták meg, mint utólag megtudtuk, hogy mielőtt kijöttek volna a villanykikapcsolók, nem ásták el az órát, mert akkor nem lett volna miről leolvasni. (A fizetni valót!) Hála Istennek, ezek a történetek már csupán a múlt rossz emlékei. Az áramleolvasók ma már szorgosan járják a tanyavilágot. A rossz trafójáról elhíresült Perczelben épp egy Szegeudre került ásvonalhi asszony volt és elpanaszolta, hogy az egyik kollégája a nagy ködben majdhogynem sírva járt, mert se a térkép, se a vázrajz nem azt a tanyát mutatta, ahová épp bedudáltatott az öreg autójával. Mifelénk minden egyezett: tanya, óraszám, mérőállás, fizetnivaló. Csak az áram maradt azóta is gyenge. Mivel a végén vagyunk, (ahol az ostor is csatani szokott), semmiképp se volna jó, ha a kisteleki tanyavilágnak végül is a Démász lenne az Isten ostora...

Majoros Tibor

Kedves Környékbéliek!

Áramtalan éjszakák jön rá ez ember: micsoda kincs az áram! Elszoktunk már a sötétben botorkálástól, a gyertyával, petróleumlámpával való pilácsolástól. Kattintunk egyet a kapcsolón, látunk és magunkat is látjuk. Otthoni segítőink, morzsoló, daráló, habverő például, már mind árammal hajtatott, és e révén látjuk házimoziként a tévét, segédletével szólhat a zene, nélküle buta marad az okos számítógép. Mint a kedves környékbéliek a maguk sorsán megtapasztalhatták: a villany – éltető erő!

Úgyhogy, mondanom se kell: mekkora baj a hiánya!

Akit már szolgált elektromos áram, tudja, hogy komoly segítség városom, faluhelyem, tanyán. Talán a legnagyobb. A mi generációnk már úgy nőhetett fel, hogy az áram jelenléte a család életében természetes. Amikor sok éve, egy ilyentéjű többnapos hóviharban, hosszabb időre akadt el a szegedi áramszolgáltatás, a lakótelepek népe kezdett ijedezni: mi lesz velünk, villany nélkül?

Az áramtalan idő mindig váratlanul tör ránk. Eleinte még élvezzük is. Jó a csend, nem gajdol a tévé, kuka a rádió és a gyertyafény játékos figurákkal tölti a falat. Pihentethetjük látásunkat, megszunnyadunk a házi tűz melegénél. Cselekedeteinkben ha ott is marad, és nyomkodjuk a kapcsolót, mintha minden rendbe volna, időnek teltevel bosszankodunk, hogy miért is kell ennek így történnie? Mire a végére érünk az okok számba vételének, megbizonyosodunk, hogy a hiba nem a mi készülékünkben van. Áramot mi magunk semmiképp se gerjeszthetünk. Erőművek, vezetékek, átforgató berendezések szükségesek, hogy a konnektorba olyan áram legyen, amelyik olcsó és nem ráz.

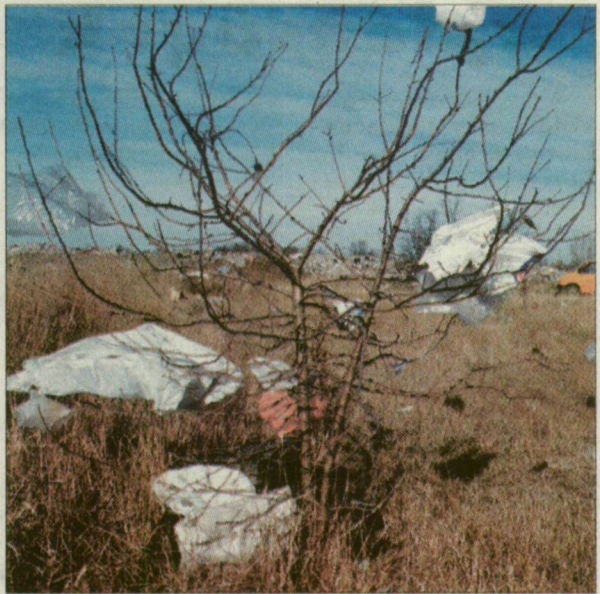
Mondhatnák velem együtt: ilyen áram nincs!

Az áramcsinálás nagy munka, sokba kerül és rengeteg veszélyt rejt magában. Merthogy valahol a dolgok mélyén, szabadulni vágyó atommagot fognak visszább.

A legnagyobb baj az, ha ez az erő, amelyik a házunkba drága pénzen segítőnek érkezik, mire körbejárja a tanyasort: legyöngül. A téeszek építette villanyvezető hálózatok majdnem mind ilyenek. Olvassák el az egyik rettegétről, a kistelekiről írottakat. Remélhetőleg nem az Isten ostorával van dolgunk. Köszönti mindnyájukat:

Majoros Tibor

A multik zacskója

...leng a szélben, száll zizegve, mint valami kísértet a sok zacskó. Mezei látkép a szatymazi határból. (Fotó: Gyenes Kálmán)

Erélyes széllel bolydulhatott meg a szatymazi (s a vétele szimpatizáló többi) személtel. Sebhel-lobbal lett élharcos kibocsátója a zacskók, nejlonszatyrok, italflakonok határbéli fölvonulásnak. (Oka igazából nem volt a mozgolódásra, hiszen nem lehet ráfogni, hogy e mezei személtel loma hosszú ideje küzd a bezártság érzésével, merthogy nincs körötte kerítés.)

Előbb csak néhány, később már egy egész zacskóhadsergely kelhetett így útnak. Mind az ősi fészkek, a kiröppentési hely felé vehette az irányt. A teszós a Tesco, a korás a Cora, a metrós a Metro, a pennis a Penny felé tarthatott a fölferősödött nyugati széllel. (Akadt köztük más nevekkel ellátott is bőmánya-rendelet megjelenését. Agrártámogatásokról, pályázatokról, adóról, társadalombiztosítással kapcsolatos kérdésekről is sok szó esik manapság.)

tüskéje állta útját; vagy ha azokon át is küzdötték magukat: a kiskertek kerítései, a semlyékek csatakosai, a vasút töltése, a beton pandaja fogott vissza a rohamból. A zöm multi zacskó, (magyarul: a multiboltokból kikerült zacskók zöme) elvázott ugyan a hosszú meneteléskor, de bizton bízhatunk, hogy néhányuk azért elérte célját. Visszalopakodhat oda, ahonnan e szemét sorsra jutott. Elképzelhető, hogy a hőzápor legtöbbjüket végképp a földbe gyömöszöli, sárba tapossa, meg a fagy is tizedelhet belőlük, de azért lesznek sikeres futarai a szatymazi személtelnek. Ha netán pár faágon fönnakadt zacsek, lével töltötten fityeg majd, írjuk a bolondomás nevekkel ellátott (fintoros játéka) számlájára. Arról viszont semmiképp se szóljunk, hogy e vándor zacskók miatt lenne teli a hőcipőnk!

M. T.

Csengele

Munkatársunktól

A csengelei polgárorökönek a jövedelemadó egy százalékából 54 ezer 488 forintot juttattak tavaly az adakozók kedvé adózó polgárok.

Mivel ezt a szolgálatok benzinköltségének fedezésére használták, örömmel vennék, ha az idén is kapnának hasonló juttatást. Ennek szorgalmazására a csoport időben közzé tette az erre szóló felhívását, eszerint a Csengelei polgáror csoport adószáma: 18463653-1-06. Az már más lapra tartozik, hogy a Faluházban nőnapibált is rendeznek a mozgalom sikeréért. A birkapörkölt-vacsorás mulatságra Nagy-Bandó András humoristát és lányát Nagy Natáliát is meghívták. (Bandó dolgozott a csengelei téeszben.)

A röszei nyárfák

A röszei nyárfák se nőnek az égig, mint azt a Paprika vendéglő udvarán láthattuk. Szórták utálatos szöszmötűket a szomszédos óvoda udvarára, ezért fölfogadták a deszki favágókat (Balogh Géza, Kiss Gergely, Auth Gusztáv, Kocsis Tamás, Lengyel Csaba), hogy tegyék meg a hatvágást, gallyazzák, csonkolják, döntsék mind a tizenötöt. A fák belezöldültek a tarolásba, ha (az örök-ké zöld) borostyán fondorlataitól eltékintünk. (Fotó: Gyenes Kálmán)